

Klibbveronika finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är placerad i kategorin sårbar (VU).

Klibbveronika är en ettårig ört med en 5–15 cm hög stjälk, nedtill vanligen grenig och mjukluden, upptill glandelhårig. De övre, något köttiga bladen är oskaftade, handflikiga och glandelhåriga. Blommorna är intensivt mörkblå och sitter i en fågrenig klase i stjälkens topp. Kapseln är glandelhårig och njurlik. Hela växten svartnar vid torkning. Den blommar i april–maj och vissnar sedan snabbt bort. Fröna grov vanligen redan på hösten.

Klibbveronika förekommer från Skåne i söder till Östergötland i norr samt på Öland och Gotland. Den har gått kraftigt tillbaka i exempelvis västra och södra Skåne, i Halland är den troligen utgången. Flera landskap hyser endast några få lokaler med klibbveronika. I dagsläget har arten sina flesta lokaler i östra Skåne samt på Öland och Gotland.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Margareta Edqvist

Klibbveronika växer på öppen sandjord som tidigt värms upp på våren. Arten finns både på kalkrik och mer kalkfattig mark. Den är konkurrenssvag och växer som ogräs i sandiga åkrar och trädor, glesbevuxna gräsmattor, traktorvägar och stigar, grusgropar, trädgårdsland, på banvallar samt i sandiga blottor i betesmarker. Påfallande är att de sandiga växtplatserna värms och torkar upp tidigt på våren och är kraftigt solexponerade.

Betesmarker med klibbveronika bör fortsätta att hävdas på ett sätt som gynnar arten. Ofta ser man att klibbveronika växer där sandiga gropar blottlagts genom kreaturstramp. I de sandiga åkrar som hyser arten bör man undvika att använda ogräsbekämpning och konstgödning, åtminstone i kantzonerna. I åkrarna kan även andra ovanliga åkerogräs finnas, exempelvis åkermadd, luddvicker och alvarveronika.

Klibbveronika förekommer i övriga Norden också i Danmark utom i Jyllands västra delar. Den saknas i Norge och Finland.

Om du vill läsa mer om klibbveronika eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för klibbveronika hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken